

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Торговельний бізнес»
на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	всі
Спеціальність	всі
Галузь знань	всі
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Михайленко Олена Миколаївна
к.е.н.
доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Контактний телефон	+38-050-160-84-84
Електронна адреса	helmix1106@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.commerce.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань, практичних умінь і професійних навичок щодо організації та функціонування торговельної діяльності, ефективного управління торговельно-технологічними процесами, обслуговування споживачів і забезпечення конкурентоспроможності торговельних підприємств в умовах ринкової економіки.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції – 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекційні та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом Використання інтерактивних та дослідницьких методів «мозкового штурму», «шкали думок», «роботи в малих групах», досліджень та проектів
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточні модульні роботи Підсумковий контроль: ПМК
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • використовувати базові знання й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях; • застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій; • використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації; • вміти працювати в команді, мати навички між- 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; • здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях; • навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; • здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; • здатність працювати в команді; • здатність виявляти ініціативу та підприємливість; • здатність діяти відповідально та свідомо.

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>собистісної взаємодії, які дозволяють досягти професійних цілей;</p> <ul style="list-style-type: none"> • вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів; • застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності в підприємницькій та торговельній діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> • здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Основи функціонування та організації роздрібного торговельного бізнесу.		
Тема 1. Торговельний бізнес. Законодавче регулювання сфери торгівлі	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми «Розвиток малого бізнесу в торгівлі України», «Функціональні структура торгівлі», «Вибір організаційно-правової форми діяльності торговельного підприємства»
Тема 2. Організаційні основи функціонування роздрібної торгівлі	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми «Сутність і роль роздрібної торгівлі в системі товарного обігу», «Організаційна структура підприємства роздрібної торгівлі», «Взаємодія роздрібної торгівлі з виробниками та оптовими підприємствами»
Тема 3. Організаційна побудова та розвиток роздрібної торговельної мережі	Відвідування занять; захист домашнього завдання; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати презентації на теми: «Фактори, що впливають на вибір місця розташування роздрібного магазину», «Принципи територіального розміщення роздрібної торговельної мережі в населених пунктах», «Сутність і особливості організації фірмової торговельної мережі»
Тема 4. Організація роздрібного продажу товарів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати презентації на теми: «Планування торговельного залу та розміщення товарів», «Організація обслуговування покупців і культура торгівлі», «Використання торговельного обладнання у процесі продажу товарів»
Тема 5. Позамагазинні форми продажу товарів	Відвідування занять; захист домашнього завдання; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати презентації на теми: «Тимчасові споруди в позамагазинній торгівлі: види та особливості функціонування», «Ярмарки як форма позамагазинного продажу товарів», «Торговельні автомати (вендинг) у системі позамагазинної торгівлі»
Модуль 2. Система оптової торгівлі та контроль у сфері товарного обігу		
Тема 6. Сутність та функції оптової торгівлі. Організаційні основи діяльності оптових підприємств	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Підготувати презентації на теми: «Оптові підприємства в умовах цифровізації торговельних процесів», «Ризики в діяльності оптових підприємств і способи їх мінімізації», «Чи потрібні оптовики в епоху прямих продажів від виробника до магазину?»
Тема 7. Види оптових посередників та їх функції	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми: «Хто такі оптові посередники і чому без них не працює торгівля», «Оптові посередники в дії: приклади з реального бізнесу», «Майбутнє оптового посередництва: що змінюється і чому»

Тема 8. Складська мережа. Організація технологічних процесів на складах	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати презентації на теми: «Еволюція складської мережі: від традиційних складів до автоматизованих логістичних центрів», «Людський фактор у технологічному процесі складу: помилки персоналу та способи їх мінімізації», «Зелений склад: як екологічні рішення впливають на організацію технологічного процесу»
Тема 9. Організація товаропостачання роздрібною торговельною мережі	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати презентації на теми: «Остання миля» в роздрібній торгівлі: головний виклик доставки товарів у магазини», «Неритмічна доставка як джерело організаційних проблем у роздрібній торгівлі», «Екологічна тара в роздрібній торгівлі: іміджевий хід чи фактор реального впливу на постачання?»
Тема 10. Законодавче забезпечення та контроль за дотриманням прав споживачів у торгівлі	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Підготувати презентації на теми: «Репутаційні та фінансові втрати бізнесу через порушення прав споживачів», «Нечесна підприємницька практика як загроза правам споживачів», «Роль державного контролю у забезпеченні захисту прав споживачів»

Інформаційні джерела

1. Конституція України від 28.06.1996р. № 254 к/96-ВР.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV.
3. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ.
4. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР.
5. Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції» від 02.12.2010 № 2736-VI
6. Закон України «Про рекламу» від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР.
7. Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» від 6.12.2018 р. № 2639-VIII.
8. Закон України «Про електронну комерцію» від 03.09.2015 р. № 675-VIII.
9. Закон України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 № 2573-IX
10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів» від 15.06.2006 р. № 833.
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил торговельного обслуговування» від 11.02.2025 № 144
12. Постанова Кабінету Міністрів України «Положення про основні вимоги до організації діяльності продовольчих, непродовольчих та змішаних ринків» від 868 від 29.07.2009
13. Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України: «Про затвердження Правил роботи дрібно-роздрібною торговельною мережі» від 08.07.1996 р. № 369.
14. Наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків України «Про затвердження Правил комісійної торгівлі непродовольчими товарами» від 13.03.1995 р. № 37.
15. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Правил роздрібною торгівлі продовольчими товарами» від 11.07.2003 р. № 185.
16. Наказ Міністерства економіки України: «Про затвердження Правил роздрібною торгівлі непродовольчими товарами» від 19.04.2007 р. № 104.
17. Наказ Міністерства економіки «Рекомендації щодо організації продажу товарів методом самообслуговування» від 20 липня 2000 р. N 153
18. Наказ Мінекономіки України «Рекомендації щодо організації продажу товарів за зразками» від 20.07.2000 р. № 152.
19. Наказ Мінекономіки України «Правила продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями» від 19.04.2007 № 103
20. Наказ Мінекономіки, європ. інтеграції, МВС України, ДПА України, Держкомстандартизації «Правила торгівлі на ринках» від 26.02.2002 № 57/188/84/105
21. Наказ Мінагрополітики України «Про затвердження Гігієнічних вимог до агропродовольчих ринків» від 19.04.2024 № 1279
22. Наказ Мінрегіон України «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» від 21.10.2011 № 244
23. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики: «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010» від 11.10.2010 р. № 457.
24. Національний стандарт України ДСТУ 4303:2004 «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять», затверджений наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 05.07.2004 р. № 130.

25. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі: навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. 240 с.
26. Горячун О. В., Михайленко О. М. Франчайзинг як інструмент масштабування бізнесу // Мережевий бізнес: становлення, проблеми, інновації : матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 17-18 квітня 2025 року). Полтава : ПУЕТ, 2025. 86-89.
27. Логістичне забезпечення магазинів торговельних мереж [Текст] / О. М. Михайленко // Мережевий бізнес: становлення, проблеми, інновації [Текст] : матеріали X міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 27-28 квіт. 2020 р.) / Вищ. навч. закл. Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ) ; редколегія О. О. Нестуля, [та ін.]. Полтава : ПУЕТ, 2020. С. 201-204.
28. Марченко Д.А., Михайленко О. М. Споживчі тенденції в середовищі цифрової роздрібною торгівлі // Мережевий бізнес: становлення, проблеми, інновації : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 27-28 березня 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 135-138.
29. Михайленко О.М., Шерман-Короленко В.С. Особливості розвитку FMCG-торговельних мереж в Україні на сучасному етапі // Modern Science, Economy and Digital Innovation: Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference. January 29-31, 2025. Bucharest, Romania. P. 46-47.
30. Михайленко О.М., Горячун О.В. Тенденції споживчого вибору та брендова структура європейського ринку в сегменті FMCG // Advanced Technologies in Scientific Research: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. August 20-22, 2025. Rotterdam, Netherlands. P. 47-53.
31. Михайленко О.М., Горячун О.В. Особливості вибору формату магазину в сучасних новобудовах // Global Trends in Science, Technology and Economy: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. July 9-11, 2025. Graz, Austria. P. 51-54.
32. Михайленко О.М., Горячун О.В., Саркісян А.С. Ринок food-ритейлу в Україні в сучасних умовах // Modern Science: Research, Economy and Innovation: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. July 16-18, 2025. Zagreb, Croatia. P. 42-46.
33. Напрями розвитку закупівельної та логістичної діяльності мережевого ритейлу за умов воєнного стану [Текст] / В. В. Лісіца, О. М. Михайленко // Мережевий бізнес: становлення, проблеми, інновації [Текст] : матеріали XII міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 27-28 квіт. 2022 р.) / Вищ. навч. закл. Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ) ; редколегія О. О. Нестуля, [та ін.]. Полтава : ПУЕТ, 2022. С. 140-143.
34. Оптова торгівля споживчої кооперації України: історичні аспекти розвитку [Електронний ресурс] / М. П. Балабан, П. Ю. Балабан, В. І. Місюкевич, Ю. В. Іванов, О. М. Михайленко // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія "Економічні науки". 2023. № 3 (109). С. 34-40.
35. Роздрібна торгівля : концентрація, спеціалізація та типізація [Текст] : монографія / В. В. Апопій, Т. В. Гуштан, М. Б. Павлова ; за ред. В. В. Апопія. Львів : Новий Світ - 2000, 2019. 233 с.
36. Саркісян А. С., Михайленко О. М. Сучасні тенденції в онлайн-торгівлі торговельних мереж // Мережевий бізнес: становлення, проблеми, інновації : матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 17-18 квітня 2025 року). Полтава : ПУЕТ, 2025. С. 115-118.
37. Торговельні мережі: підручник / Кавун-Мошковська О.О. Вид-во: КНЕУ, 2021. 488 с.
38. Формування системи внутрішньої торгівлі України: теорія, практика, інновації [Текст] : колективна монографія / за ред. В. В. Лісіца, В. І. Місюкевич, О. М. Михайленко. Полтава : ПУЕТ, 2020. 232 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- **Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Положення про організацію освітнього процесу (<http://puet.edu.ua/public-info/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu/>)
- Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти (http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf)
- Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості (<http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvityi-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>)
- Положення про повторне навчання (http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf)
- **Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-

лайн.

- **Політика щодо академічної доброчесності.** Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють:

- Кодекс честі студента (http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf)
- Положення про академічну доброчесність (http://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf)
- Положення про запобігання випадкам академічного плагіату <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavyypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>
- **Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**
- Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти (http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf).
- Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти (http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf).
- Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>).
- **Політика вирішення конфліктних ситуацій:**
- Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій (<http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>)
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену (http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf)
- **Політика підтримки учасників освітнього процесу:**
- Психологічна служба: (<http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>).
- Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>)
- Запобігання та виявлення корупції (<http://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>).
- **Безпека освітнього середовища:** Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (5 балів); виконання навчальних завдань (15 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (15 балів)	50
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (5 балів); виконання навчальних завдань (15 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (15 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни